

Lokal læreplan Sokndal skole

Fag: SAM.FAG Trinn: 7 Lærebok: MIDGARD

Gjennom hele året har elevene fått ansvar for å være "Ukens nyhetsansvarlig". Dette har de skriftliggjort og formidlet muntlig til klassen i slutten av uka.

Ant. Uker	Tema	Komp.mål (direkte fra læreplanen)	Læringsmål	Lære bok.	Fra biblioplan	Lærings strategier/Lese strategier	Fra IKT plan	Vurdering og egen vurdering: (VFL)	Vurderings kriterier. Høy grad av måloppnåelse	Vurderings kriterier. Middels grad av måloppnåelse	Vurderings kriterier. Lav grad av måloppnåelse
1-2	Siden det er stortingsvalg vil vi ha fokus på dette emnet, selv om det ble jobbet med i 6.kl Tema: Valg Storting Demokrati Politiske parti	Gjere greie for dei viktigaste maktinstitusjonane i Noreg og deira hovudoppgåver og diskutere skilnaden mellom å leva i et demokrati og eit samfunn utan demokrati	Forklare hvilke hovedoppgaver storting, regjering og kommunestyre har i Norge, og hvordan disse institusjonene er bygget opp. Vite hva demokrati, diktatur og ytringsfrihet er Diskutere forskjellen på det å leve i et land med demokrati, og et land uten	Ingen bok, siden dette er rep fra 6.kl Annet lærestoff. Mye muntlig Nrk.super.no har gode faktasider, samt filmer om både demokrati, historie, storting, partier,				Quiz	Forklare hvilke hovedoppg. storting, regjering og kommunestyre har i Norge, og hvordan disse institusjonene er bygget opp. Vite hva demokrati, diktatur og ytringsfrihet er Diskutere forskjellen på det å leve i et land med demokrati, og et land uten		Vite at storting og regjering styrer hele landet, og at kommunestyret bestemmer i en kommune. Forklare noe om oppgavene Vite at Norge er et demokrati, og hva det innebærer

				valg							
1	Tema: Verdenskart Verdensdelene Verdenshavene 7. kl har fokus på verden Som innledning til neste emne om oppdagelser må elevene ha på plass verdensdelene	Bruke atlas, hente ut informasjon fra papirbaserte temakart og digitale karttenester (og plassere nabokommunene, fylke i Norge, dei tradisjonelle samiske områda) og dei største landa i verda på kart	Læringsmål Kunne plassere de 7 verdensdelene på et kart Kunne plassere de 5 største havene på et verdenskart	Lærebok. Ingen Tavlekart Atlas Øveark Moava				Mini-prøve	Kunne plassere de 7 verdensdelene på et kart Kunne plassere de 5 største havene på et verdenskart		Kunne plassere noen av verdensdelene og verdenshavene på kartet
3	Tema: Europeiske oppdagelsesreiser mellom 1200-1600 tallet Bruke historiske kart Lære om Marco Polo Vasco da	Framstill oppdagelsesreiser europeere gjorde, skildre kulturmøte og samtale om korleis dette kunne opplevast	- Du skal kunne fortelle om, og vise, noen av de viktigste oppdagelsesreisene europeerne gjorde mellom år 1200 og 1600 - du skal vite hva en koloni er - Du skal kunne beskrive møtet mellom europeerne og menneskene de møtte på reisene	Lærebok. Midgard s. 16-31		Læresamtalen Bison Tankekart Nøkkelord Sammendrag Oppg i boka s. 21 og s. 28 Youtube (filmer om aztekerne og inkaene) Høytlesing		Skriftlig prøve fra kap.	- Du skal kunne fortelle om, og vise, noen av de viktigste oppdagelsesreisene europeerne gjorde mellom år 1200 og 1600 - Beskrive og samtale om møtet mellom kulturene sett		- Du skal kunne fortelle om, og vise, minst en av de viktigste oppdagelsesreisene europeerne gjorde mellom år 1200 og 1600 - Beskrive og samtale om møtet mellom kulturene sett

	Gama Columbus Magellan Azterriket Inkariket slavehandel		sine. -Du skal kunne samtale om hvordan det kan ha blitt opplevd da den europeiske kulturen møtte en lokale kulturen der de kom. (Fra begge sider)			fra ”Onkel Toms hytte” (slavehandel) . Lese + samtale hele boka på 2 uker (les i mange fag)			fra begge sider		fra en av sidene.
6	Renessansen og opplysnings-tida	Gjere greie for sentrale trekk ved tidsepokane mellomaldere, renessansen og opplysningstid i Europa og diskutere grunnar til denne tidsinndelinga - plassere ei hendings-rekkje i historie og samtid på tidslinje og kart	Læringsmål: Du skal forklare hva som kjennetegner renessansen og opplysningstida. F.eks gi eksempler på - viktige tanker, oppfinnelser og oppdagelser på denne tida - gi eksempler på kjente personer - Kunne forklare noe om hvorfor de nye tankene skapte uro i Europa Diskutere grunner til at renessansen og opplysningstiden regnes som to forskjellige tidsperioder.	Midgard s. 34-57 <u>Tips ang regning i alle fag:</u> Bruk s 39 til symmetri og perspektiv! Film: Sofies verden (kun det som omhandler denne tida. Kan lånes hos Marie - Lovise) Snutter på Youtube Bilder og info fra nettet		Bison Nøkkelord Sammendrag Læresamtale Tankekart Strukturert tankekart Spoletekst Tidslinje Valg av læringsstrate gi		Quiz Prøve Kahoot	Du kan plassere renessansen i tid og vet hva som var viktig da Du kan gi eksempler på viktige tanker, oppfinnelser og oppdagelser på denne tida, og vet noe om hvorfor dette skapte uro i Europa Du vet hva disse personene er kjent for: Leonardo da Vinci		Vite at renessansen var 1400 – 1600, og at perioden var preget av kunst, filosofi, litteratur og vitenskap. Det ble gjort mange oppdagelser. Kunne gi eksempler på f.eks 2 kjente personer og hva de er kjent for Opplysnings-tiden var på 1700tallet, og da var det viktig at menneskene hadde kunnskaper, og at de

			Eksempler på kjente personer: Leonardo da Vinci Johan Gutenberg Martin Luther Copernicus Bruno Galileo Galilei Elisabet 1. Ludvig 14. Kunne se sammenhenger fra renessansen og opplysningstida tanker og fram til i dag og til norsk grunnlov, samt menneskerettigheter	RLE-boka s. 151-153 (kun om Luther) Moava					Copernicus Bruno Galilei Ludvig 14. Elisabet 1. Luther Gutenberg Du kan se sammenheng er fra renessansen og opplysningstidens tanker og fram til i dag og til norsk grunnlov, samt menneskerettigheter		brukte fornuften. Et mål var å skape et rettferdig samfunn.
5	Tema: Danske-tida * Har ofte vært kristningen av Norge i 6.klasse	Fortelje om hovudtrekk ved samfunnsutviklinga i Noreg (frå vikingtida) til slutten av dansketida (og gjere nærare greie for eit sentralt tema i perioden*) Gjere greie for nasjonale	Kunne forklare hva svartedauden er, og konsekvensene av den Vite årsakene til at Norge kom inn under dansk styre Kunne fortelle om endringene i	Midgard s. 58 – 91 Fra pest og krise til bedre tider Sokndal-bygden i tekst og bilder fra 1941 Om hekser fra Sokndal s. 95-107 Bok: Fortellinger fra Sokndal Turi		Lære-samtalen Bison Tankekart Nøkkelord Oppg i boka Gruppe-arbeid Tidslinje		Skriftlig prøve Elevvurdering og egenvurdering ut fra kriterier elevene selv var med og satte (gruppearbeid og framføring)	Kunne forklare hva svartedauden er, og konsekvensene av den Vite årsakene til at Norge kom inn under dansk styre Kunne fortelle om		Vet at svartedauden var en sykdom som mange døde av Vite at Margrethe ble dronning over både Norge, Sverige og Danmark

		minoritetar som finst i Noreg, og beskrive hovudtrekk ved rettane, historia og levекåra til dei nasjonale minoritetane Beskrive utviklinga i levекåra for kvinner og menn og framveksten av likestilling i Noreg	dagligliv, handel og nye næringer i dansketida Vite hva en nasjonal minoritet er , og vite navnet på de nasjonale minoritetene i Norge Kunne forklare - særtrekk ved de nasjonale minoritetene - hvor kom de fra, og hvordan har de blitt behandlet i Norge - hvilke rettigheter de har i dag Beskrive utviklingen for kvinner og menn fra da kvinner ikke hadde noen rettigheter og fram til i dag.	Hultmann om Pytten i Guddal og Barbro Bjelland					endringene i dagligliv, handel og nye næringer i dansketida. F.eks hanseatene, oppgangssag, sjøfart, bergverk Vite hva en nasjonal minoritet er, og vite at de nasjonale minoritetene i Norge er kvener, skogfinner, romanifolk, rom-folk og jøder. Kunne forklare - særtrekk ved de nasjonale minoritetene - hvor kom de fra, og hvordan har de blitt behandlet i Norge - hvilke rettigheter de har i dag		Vite hva en nasjonal minoritet er, og vite at de nasjonale minoritetene i Norge er kvener, skogfinner, romanifolk, rom-folk og jøder. Kunne forklare noe om hvordan de har blitt behandlet i Norge
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

	Tema: Seksualitet Kjønns-roller Legning Grenser	• samtale om kjærleik og respekt, variasjon i seksuell orientering og samliv og familie og diskutere konsekvensar av manglande respekt for ulikskap • gje døme på korleis kjønnsroller og seksualitet blir framstilt i ulike medium og diskutere dei ulike forventningane det kan skape	Samtale om - Hva er kjærlighet? - Hvorfor er respekt viktig i denne sammenhengen? - Hvilke variasjoner av seksuell orientering finnes? -Hvilke familietyper finnes? Diskutere: Hva kan bli konsekvensene dersom vi ikke respekterer at vi er forskjellige? Gi eksempler på hvordan kjønnsroller og seksualitet blir framstilt i ulike medium. Diskutere: Hvilke forventninger kan det bildet media framstiller skape?	Forslag: Uke sex Et eget opplegg Det er mitt valg 5.-7.kl kap							
4 uker	Tema: På flukt	Registrere flyktning-straumar, forklare kvifor somme	Registrere hvilke land mange mennesker flykter fra, og hvor de flykter til	Midgard s. 92 – 107 Nrk.skole		Tankekart To- kolonne Spørsmål		Skriftlig prøve	- Du vet ulike årsaker til at folk må flykte. Hvor flykter de		- Du vet ulike årsaker til at folk må flykte.

		rømmer frå heimlandet sitt, og drøfte korleis det kan vere å kome til eit framandtl land som flyktning Diskutere formålet med FN og anna internasjonalt samarbeid, (...) - gjere greie for kva moglegheiter, plikter og rettar barn og unge har til medverknad	(Kunne forskjellen på en flyktning og en internt fordrevet) Forklare hvorfor noen må rømme fra hjemlandet Kunne drøfte hvordan det kan være å komme som flyktning til et land. (Se positive og negative sider for flyktningen) Diskutere hvorfor FN ble opprettet, og hvorfor de driver arbeidet sitt Vite at FN vedtok Barnekonvensjonen i 1989. Kunne forklare grundig hvilke muligheter, plikter og rettigheter barn og unge har til å medvirke i samfunnet	Flyktninghjelpen.no Referere til boka vi leste i vinter "onkel Toms hytte" Referere til tidl emner: slavehandel Sør-Afrika Nelson Mandela Trekke paralleller til utvandring fra Norge til Amerika		/svar Skrive hva du ville tatt med deg hvis du måtte flykte			fra, og hvor flykter de til? - Du vet forskjell på en flyktning og en internt fordrevet - Du kan fortelle minst tre oppgaver som FN har - Du vet at FN vedtok Barnekonvensjonen i 1989 Kunne forklare grundig hvilke muligheter, plikter og rettigheter barn og unge har til å medvirke i samfunnet		- Du kan fortelle om noen oppgaver som FN har Du vet at FN vedtok Barnekonvensjonen i 1989 Kunne si noe om hvilke muligheter, plikter og rettigheter barn og unge har til å medvirke i samfunnet
1 -2 uker	Tema: Samene "Samisk uke" i norsk,	Gjere greie for korleis dei nordiske statane og Russland trekte grensene på Nordkalotten	Kunne forklare hvordan Norge, Sverige og Russland / Finland fordelte	Midgard Leseløve-boka "Samer"		Tankekart Nøkkelord Læresamtale Læring		Quiz			Kunne forklare hvordan Norge, Sverige og Russland /

	KRLE og samf.fag F.eks i forbindelse med 6.februar	mellom seg fram til første halvdel av 1800-talet, og korleis dette påverka kulturen og levakåra til samane og forholdet samane hadde til statane - gjere greie for hovudtrekk ved samiske samfunn i dag	de samiske områdene mellom seg uten å ta hensyn til samene, og hvordan dette påvirket samene, f.eks gjennom fornorskingsprosessen. Sametinget, Samefolkets dag Samisk flagg, samisk landslag, samiske barnehager / skoler / høyskole...	(Se gul mappe Karin P laget i 2012 / 13. Læring gjennom samarbeid) Div fagstoff fra temakassen om samene. Denne står hos 4.trinn		gjennom samarbeid				Finland fordelte de samiske områdene mellom seg uten å ta hensyn til samene Kunne si noe om hvordan Norge prøvde å tvinge samene til å bli norske Vite at 6.februar er Samefolkets dag, og at samene har et eget flagg og Sameting.
3 uker	Tema: Landskap og levemåter	Forklare sammenheng mellom naturressursar, næringer, busetnad og levevis (...) også urfolksam- arbeid, og gje døme på den rolla Noreg har i samarbeidet	- Du skal kunne beskrive regnskog, gresslette og ørken som landskap - Du skal kunne beskrive sammenhengen mellom klima og landskapstyper - Du skal kunne forklare hvordan menneskene	Midgard s. 114- Kart på www.globalis.no Filmen "Planeten vår" (BBC)		BISON	Lære- samtalen	Quiz (som konkurranse) Gruppe- arbeid som framføres	- Du kan beskrive regnskog, gresslette og ørken som landskap - Du kan beskrive sammenheng en mellom klima og landskapstyp er - Du kan	

		Finne og trekkje ut samfunnsfagleg informasjon ved søk i digitale kjelder, vurdere funna og følgje reglar for nettvett og nettetikk bruke digitale verktøy til å presentere samfunnsfagleg arbeid og følgje reglar for personvern og opphavsrett	tilpasser seg ulike typer natur Kunne lage en digital presentasjon av en av landskapstypene ørken / grasslette / regnskog						forklare hvordan menneskene tilpasser seg ulike typer natur		
4 uker	Forbruk og forurensning	- beskrive korleis produksjon og forbruk kan øydeleggje økosystem og forureine jord, vatn og luft, og drøfte korleis dette kan hindrast og reparerast	- du skal kunne fortelle om sammenhengen mellom forbruk og forurensning, og hvordan det ødelegger økosystem - du skal kunne fortelle hvordan Norge samarbeider med	Midgard NRK Avisartikler om forurensning og CO2-utslipp				Skriftlig prøve	- Du kan forklare sammenheng en mellom forbruk og forurensning - Du vet hvordan Norge samarbeider med andre land for å	- Du kan si litt om sammenheng en mellom forbruk og forurensning - Du vet litt om hvordan Norge samarbeider med andre land for å	- Du vet at det er en sammenheng mellom forbruk og forurensning - Du vet at Norge samarbeider med andre land for å redusere

		- Diskutere formålet med FN (...) - gje døme på og diskutere korleis kommersiell påverknad frå ulike medium kan verke inn på forbruksvanar og personlig økonomi - beskrive korleis Noreg brukar ressursar frå andre stader i verda	andre land for å redusere forurensningen						redusere forurensning en	redusere forurensning en	forurensning en
10 uker	Du store verden!	Bruke atlas, hente ut informasjon frå papirbaserte temakart og digitale karttenester og plassere (...) dei største landa i verda på kart Samanlikne likskapar og skilnader	- du skal kunne plassere verdensdeler og verdenshav på kart - Du skal kunne plassere de største landene i verden på kartet (F.eks de 10 største utenfor Europa) Du skal kunne sammenligne land i Europa og i andre verdensdeler. Hva	Midgard s. 162-193 Atlas Kartkopier Kart på nett www.globalis.no Ipad		Tankekart Presentasjon (turistbrosjyre i Keynote om ett av landene) Statistikk Rammenotat		Quiz Kartprøver Kap.prøve Presentasjon (brosjyre) Elev-vurdering og egen-vurdering ut fra kriterier elevene selv var	- du kan plassere alle verdensdelene og verdenshavene på kartet - du kan plassere minst 10 land på kartet - du kan vise likhet og ulikhet i		- du kan plassere noen verdensdeler og verdenshav på kartet - du kan plassere 5 eller mindre land i de ulike verdensdelene - Du kan sammenligne land ut fra landskap og

		mellom land i Europa og land i andre verdensdelar	er likt, og hva er forskjellig?					med og satte (framføring)	landskap, klima og levevis i de ulike verdensdelene		klima
--	--	---	---------------------------------	--	--	--	--	---------------------------	---	--	-------